

Dokument ze zasedání

B8-0805/2016

17.6.2016

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o masakrech ve východním Kongu
(2016/2770(RSP))

Maria Lidia Senra Rodríguez, Marie-Christine Vergiat, Malin Björk, Paloma López Bermejo, Jiří Maštálka, Ángela Vallina, Helmut Scholz, Barbara Spinelli, Javier Couso Permuy, Xabier Benito Ziluaga, Tania González Peñas, Estefanía Torres Martínez, Miguel Urbán Crespo, Lola Sánchez Caldentey
za skupinu GUE/NGL

**Usnesení Evropského parlamentu o masakrech ve východním Kongu
(2016/2770(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení, zejména na usnesení ze dne 10. března 2016 a 7. října 2010 o nedostatečné ochraně lidských práv a spravedlnosti v Demokratické republice Kongo, a na usnesení Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948 a na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966,
 - s ohledem na ústavu Demokratické republiky Kongo, a zejména na její článek 56, který stanoví: *„Aniž jsou dotčena mezinárodní ustanovení o hospodářských trestných činech, je jakýkoli akt, dohoda, úmluva, ujednání či jiná skutečnost, v jejichž důsledku je národ, fyzické či právnické osoby připraveny o veškeré prostředky obživy odvozené z jejich zdrojů nebo přírodního bohatství, nebo o část těchto prostředků, trestně stíhán jakožto drancování.“*,
 - s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,
 - s ohledem na Africkou chartu pro demokracii, volby a veřejnou správu,
 - s ohledem na článek 3 Ženevské úmluvy z roku 1949 a na její protokol č. II, které zakazují hromadné popravky, znásilňování, nucený odvod a další krutosti,
 - s ohledem na mezinárodní úmluvu o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989,
 - s ohledem na to, že Rada bezpečnosti ve své rezoluci č. 2211 z března 2015 prodloužila mandát stabilizační mise OSN v Demokratické republice Kongo (MONUSCO) do 31. března 2016;
 - s ohledem na to, že v roce 2014 byla Sacharovova cena udělena doktoru Denisovi Mukwegemu, konžskému gynekologovi, za jeho boj za práva žen v Kongu,
 - s ohledem na postoj Evropského parlamentu přijatý dne 20. května 2015 o certifikaci dovozců určitých minerálů a kovů, které pocházejí z oblastí postižených konflikty a vysoce rizikových oblastí,
 - s ohledem na zprávu Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) ze dne 15. dubna 2015 o těžbě a nelegálním obchodu s přírodními zdroji, z nichž těží organizované zločinecké skupiny,
 - s ohledem na dohodu z Cotonou,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že vznik mnoha ozbrojených frakcí, dezorganizace a neexistence

stabilního státu, neschopnost OSN jednotně reagovat na genocidu a její důsledky a napomáhání států, například Spojených států a Francie, které mají v regionu své zájmy, vedly k dramatické situaci, která způsobila od roku 1996 smrt několika statisíců, ne-li milionů osob, v převážné většině civilistů, kteří podleli zejména podvýživě, nemocem a chudobě v důsledku válek v roce 1996 a 1998; vzhledem k tomu, že dopady této situace se v zemi projevují dodnes;

- B. vzhledem k tomu, že podle Dětského fondu OSN (UNICEF) klesla perinatální úmrtnost od roku 2007 do roku 2014 o 30 %: ze 148 případů na 1 000 narozených dětí v roce 2007 na 104 případů v roce 2014; vzhledem k tomu, že úmrtnost mladých matek klesla o 35 %: z 1 289 případů na 100 000 porodů v roce 2007 na 846 případů v roce 2014;
- C. vzhledem k nestabilitě, kterou se Demokratická republika Kongo opět vyznačuje od roku 2012 a která způsobila několik tisíc obětí v souvislosti s boji a krutostmi, k nimž dochází zejména v provinciích Severní Kivu a Jižní Kivu na východě země; vzhledem k tomu, že podle Úřadu pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA) dosahoval ke dni 31. července 2015 počet vnitřně přesídlených osob výše 1,5 milionu, což je 7 % celkového obyvatelstva; vzhledem k tomu, že více než 400 000 konžských uprchlíků stále žije v exilu; vzhledem k tomu, že do Demokratické republiky Kongo přicházejí uprchlíci prchající před závažnou humanitární krizí v sousední Středoafričské republice;
- D. vzhledem k tomu, že k válčícím stranám patří například Demokratické síly za osvobození Rwandy (hutské milice), RCD-Goma (Konžské shromáždění pro demokracii), které podporuje Rwanda proti vládě Demokratické republiky Kongo, Armáda božského odporu (LRA) vzniklá během povstání v Ugandě, Mai Mai v provincii Katanga a Lidové hnutí sebeobrany (MPA); vzhledem k tomu, že ačkoli určité frakce byly po roce 2010 demobilizovány a v některých případech částečně integrovány do konžské armády (FARDC), nejistota přetrvává; vzhledem k tomu, že účelové využívání „*etnické otázky*“ v tomto regionu výrazně vyostřilo konflikty a nadále území rozděljuje;
- E. vzhledem k tomu, že násilí od počátku roku 2016 dále vzrůstá; vzhledem k tomu, že v pondělí 13. června konžská armáda informovala o tom, že při střetu v regionu Beni na východě Konga zemřelo šest ugandských povstalců ze Spojeneckých demokratických sil (ADF) a jeden konžský voják; vzhledem k tomu, že po období relativního klidu dochází od počátku května 2016 opět k násilnostem; vzhledem k tomu, že v noci ze 3. na 4. května bylo údajně ve vesnici Eringeti, která leží 60 kilometrů severovýchodně od města Beni a 200 metrů od dvou táborů mise MONUSCO, zabito bodnými zbraněmi 17 osob; vzhledem k tomu, že při masakrech v regionu Beni od února do května 2016 údajně zemřela asi stovka osob;
- F. vzhledem k tomu, že konžská vláda a mise MONUSCO připisují tyto masakry ADF, ale mnoho odborníků a nevládních organizací je „opatrnějších“, neboť na masakrech „se mohly podílet vládní“ síly; vzhledem k tomu, že v polovině května 2016 expertní skupina, která pro výbor OSN pro sankce vypracovala důvěrnou zprávu, v níž obviňuje konžské vojáky a jistého generála blízkého Kabilovi z organizace a páchaní těchto krutostí; vzhledem k tomu, že aktivisté občanské společnosti a opozice poukazují na nedostatečnou reakci a spoluúčast mise MONUSCO a vlády při těchto útocích; vzhledem k tomu, že od těchto masakrů došlo k několika demonstracím požadujícím spravedlnost, z nichž některé byly násilně rozeznány; vzhledem k tomu, že represivní

opatření vůči členům opozice nadále pokračují;

- G. vzhledem k tomu, že ve dnech 1. a 2. června 2016 se členové opoziční koalice Občanská fronta 2016 dostavili do Haagu s žádostí, aby Mezinárodní trestní soud tyto masakry a zapojení vojáků oficiální armády vyšetřil; vzhledem k tomu, že tento soud byl rovněž požádán o prošetření represivních opatření vůči opozičním demonstrantům v průběhu voleb;
- H. vzhledem k mnoha válečným zločinům a zločinům proti lidskosti, hromadnému porušování lidských práv, zpříšňování represí vůči opozici, hromadnému znásilňování žen a dívek a rozsáhlému přesídlování obyvatelstva; vzhledem k tomu, že od roku 1996 mělo být v Demokratické republice Kongo nejméně 200 000 oficiálních obětí znásilnění a ve skutečnosti jich bylo ještě mnohem více, protože řada případů znásilnění nebyla zaznamenána; vzhledem k tomu, že znásilňování je válečnou zbraní, kterou používají všechny válčící strany, včetně oficiální armády; vzhledem k tomu, že násilné odvody bojovníků, zejména dětí, jsou v Demokratické republice Kongo běžné;
- I. vzhledem k tomu, že pravidelná armáda (FARDC) je soustavně obviňována z krutostí; vzhledem k tomu, že vláda v říjnu 2012 přijala akční plán pro ukončení odvodů dětí, sexuálního násilí a dalšího závažného porušování práv dětí vojenskými a bezpečnostními silami; vzhledem k tomu, že od té doby problémy přetrvávají a stále panuje beztrestnost;
- J. vzhledem k tomu, že výsledkem mise MONUSCO (stabilizační mise OSN v Demokratické republice Kongo) zahájené v roce 1999 je naprosté selhání, neboť neumožnila zlepšit situaci civilního obyvatelstva těžce zasaženého válkou a její podpora konžské armádě (FARDC) jen posílila zločiny páchané touto armádou; vzhledem k tomu, že po pozastavení vojenské spolupráce mezi misí MONUSCO a jednotkami FARDC v únoru 2015 rozhodla OSN dne 2. března 2016 o obnovení vojenské podpory vládních jednotek;
- K. vzhledem k tomu, že Demokratická republika Kongo oplývá velkými přírodními zdroji (zlato, kasiterit, coltan, metanový plyn atd.), a vzhledem k tomu, že přetrvávající nezákonná těžba těchto zdrojů, které jsou zejména na východě Demokratické republiky Kongo dosud často pod kontrolou paravojenských ozbrojených skupin, přispívá k financování a podpoře konfliktu a je nadále zdrojem nejistoty pro celý region;
- L. vzhledem k tomu, že nadnárodní společnosti financují ozbrojený konflikt, aby mohly pokračovat v těžbě konžských podzemních ložisek; vzhledem k tomu, že na tento jev opakovaně poukazují zveřejněné zprávy OSN; vzhledem k tomu, že Ibrahim Thiaw, zástupce výkonného ředitele Programu OSN pro životní prostředí (UNEP), v dubnu 2015 prohlásil, že každoročně se vytěží přírodní zdroje v hodnotě přesahující miliardu USD a že většina zisků – až 98% výnosů – plyne mezinárodním skupinám a ze zbývajících 2 % jsou financovány domácí ozbrojené skupiny;
- M. vzhledem k tomu, že mezinárodní finanční instituce svými programy strukturálních změn ještě zvýšily zranitelnost země a učinily z ní právní a daňový ráj pro nadnárodní společnosti, zejména společnosti působící v těžebním průmyslu; vzhledem k tomu, že rozpad pilířů konžského hospodářství a propuštění tisíců pracovníků spojené s mezinárodními institucemi, především Světovou bankou, připravilo obyvatelstvo

o obživu a zhoršilo jejich životní podmínky ve prospěch zabírání zdrojů a kontroly hospodářství ze strany velkých průmyslových, zvláště západních, uskupení;

- N. vzhledem k tomu, že cena potravin se od začátku konfliktu výrazně zvýšila, což ještě zhoršilo chudobu a potravinovou nejistotu místního obyvatelstva a také nestabilitu regionu; vzhledem k tomu, že situaci dále zhoršuje zabírání půdy nadnárodními společnostmi s tichým souhlasem vlády;
- O. vzhledem k tomu, že rostoucí nezaměstnanost, zhoršující se sociální podmínky a zbídačování obyvatelstva jsou určujícími faktory nestability tohoto regionu;
1. odsuzuje veškeré projevy násilí, porušování lidských práv a sexuálního násilí; vyjadřuje svou solidaritu se všemi obyvateli postiženými dlouholetým konfliktem; opět odsuzuje účelové využívání „*etnické otázky*“, které způsobilo miliony obětí v celém regionu a jehož jediným výsledkem je rozdělení obyvatelstva;
 2. prohlašuje, že je obzvláště znepokojen stupňováním násilí na východě země, a žádá, aby bylo zahájeno mezinárodní a nezávislé vyšetřování, které by umožnilo zjistit zodpovědnost jednotlivých stran, včetně mise MONUSCO a oficiální armády, za tyto masakry; žádá mezinárodní společenství, aby konečně přijalo všechna nezbytná konkrétní opatření k ukončení genocidy a těžby nerostných surovin a k získání reparaace pro oběti konfliktu;
 3. je znepokojen rovněž trváním násilností před blížícími se volbami; žádá, aby byly všechny svévolně zadržené osoby okamžitě a bezpodmínečně propuštěny a aby bylo ukončeno soudní a policejní zastrašování členů opozice;
 4. domnívá se, že potírání beztrestnosti, pokud jde o porušování humanitárního práva a stíhání hospodářských a finančních trestných činů, je jednou z nezbytných podmínek pro obnovení míru v Demokratické republice Kongo;
 5. je obzvláště znepokojen situací žen v zemi a trestnými činy a diskriminací namířenými proti ženám; považuje za nezbytné zintenzivnit úsilí orgánů a mezinárodního společenství o ukončení hromadného znásilňování, které je používáno jako válečná zbraň, zaručit přístup k veřejné a bezplatné zdravotní péči, zejména v případě péče v oblasti sexuálního zdraví, antikoncepce a potratů, a podporovat skutečnou rovnost pohlaví;
 6. domnívá se rovněž, že orgány a mezinárodní společenství musí přednostně usilovat o to, aby děti nebyly zneužívány jako vojáci;
 7. odsuzuje skutečnost, že základní potřeby obyvatel Demokratické republiky Kongo jsou systematicky obětovány hospodářským a geopolitickým zájmům nadnárodních společností a cizích mocností;
 8. domnívá se proto, že dramatickou situaci na východě Demokratické republiky Kongo nelze trvale vyřešit, pokud nebudou přijata opatření zajišťující konečně obyvatelům prospěch z přírodního bohatství; zdůrazňuje, že aby se tak stalo, musí země získat zpět suverenitu nad svým přírodním bohatstvím získáním kontroly nad činností zahraničních nadnárodních firem a rozvojem národní infrastruktury pro těžbu a zpracování surovin

a obchodování s nimi, což znamená revizi a zrušení všech smluv o těžbě v dolech a v lesích v souladu s článkem 56 konžské ústavy, aby bylo zajištěno, že z tohoto bohatství bude mít prospěch co nejvíce lidí, nikoli jen malá část;

9. znovu potvrzuje, že je třeba zaručit právo Demokratické republiky Kongo na potravinovou soběstačnost, které zahrnuje právo venkovanů produkovat potraviny pro obživu místního obyvatelstva a ukončení zabírání půdy a zajištění přístupu zemědělců, mužů i žen, k půdě, osivu a vodě;
10. žádá mezinárodní společenství a zejména země, které jsou „věřiteli“ Konžské republiky (a zvláště Belgie), aby odstranily překážky pro rozvoj Demokratické republiky Kongo a pro mír tím, že odpustí dluh a úroky z dluhu, které země nadále platí, a zahájí skutečnou mezinárodní spolupráci na základě dodržování základních lidských práv a svrchovanosti konžského státu namísto dohod o volném obchodu a programů strukturálních změn; vyzývá orgány Demokratické republiky Kongo, aby vyžadovaly audit jejich dluhů a zrušení všech nezákonných dluhů vůči zahraničním věřitelům, aby byl dluh zcela odstraněn a aby reagovaly na základní lidské potřeby svých obyvatel;
11. žádá Evropskou unii a její členské státy, aby zvýšily finanční podporu a humanitární pomoc a reagovaly na naléhavé potřeby těchto obyvatel; žádá, aby byla pomoc Unie a členských států poskytována ve formě darů, nikoli půjček, aby se tak nezvyšovala dluhová zátěž; vyjadřuje politování nad tím, že řada členských států Unie nedosáhla cíle spočívajícího ve vyčlenění 0,7 % HND na rozvojovou pomoc, a nad tím, že některé státy svůj podíl na této pomoci snížily; vyjadřuje politování nad poklesem účasti členských států v programech potravinové pomoci; žádá naléhavě o to, aby rozvojová pomoc nebyla řízena s cílem uzavírat nebo kontrolovat hranice nebo zajišťovat zpětné přebírání migrantů; žádá, aby pomoc poskytovaná Unií a členskými státy v Demokratické republice Kongo sloužila především k řešení problémů spojených se zásadní nerovností, chudobou, chronickou podvýživou, přístupem ke zdravotní péči a veřejným službám, zejména k péči o sexuální a reprodukční zdraví, a uskutečňování cílů trvalého rozvoje; žádá rovněž, aby byla potravinová pomoc zvýšena a určena především na nákup potravin od místních zemědělců;
12. opět potvrzuje, že činnost evropských podniků působících ve třetích zemích musí být plně v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv; vyzývá proto členské státy, aby dbaly na to, aby se podniky, na něž se vztahuje jejich vnitrostátní právo, nevyhýbaly povinnosti dodržovat lidská práva a sociální, zdravotní a environmentální normy, jimž podléhají, pokud se usadí nebo pokud provádějí svou činnost ve třetí zemi; vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby přijaly nezbytná opatření vůči evropským podnikům, které tyto normy nedodržují nebo které náležitě neodškodňují oběti porušování lidských práv, za něž nesou přímou nebo nepřímou odpovědnost;
13. žádá Radu, aby urychleně našla v probíhajících třístranných jednáních kompromis s Parlamentem, pokud jde o závazné nařízení týkající se minerálů z konfliktních oblastí, a aby vyžadovaly, aby evropské slévárny, rafinérie a dovozci kovů, včetně výrobců takových hotových výrobků, jako jsou auta nebo chytré telefony, uplatňovaly ve svých dodavatelských řetězcích přísná pravidla, která umožní ukončit financování ozbrojených skupin a násilí v konfliktních oblastech;
14. pokud jde o Demokratickou republiku Kongo, žádá zejména, aby bylo zahájeno

nezávislé vyšetřování týkající se dodržování sociálních a environmentálních norem evropskými podniky, především v odvětví přírodních zdrojů a vazeb, které tyto podniky mohou mít na financování ozbrojených skupin; žádá rovněž, aby bylo zahájeno mezinárodní vyšetřování s cílem osvětlit údajné souvislosti mezi programy strukturálních změn, finančními dotacemi od mezinárodních finančních institucí a zločiny páchanými v zemi;

15. staví se proti jakémukoli přenosu migrační politiky Unie na třetí země; odsuzuje skutečnost, že rabatský proces, jehož smluvní stranou je Demokratická republika Kongo, neumožňuje v žádném případě řešit hluboké příčiny migrace, ale je zaměřen pouze na prosazování návratové a readmisní politiky; domnívá se, že tato politika je v rozporu s právem volného pohybu a právem na azyl; žádá v této souvislosti o okamžité zastavení jednání s Demokratickou republikou Kongo v rámci rabatského procesu;
16. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Africké unii, vládám zemí oblasti Velkých jezer, prezidentovi, předsedovi vlády a parlamentu Demokratické republiky Kongo, generálnímu tajemníkovi OSN, Radě OSN pro lidská práva a Smíšenému parlamentnímu shromáždění AKT-EU.